ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER
της 8ης Απριλίου 2008 [1]

I — Εισαγωγή

1. Το rechtbank van koophandel Brussel (πρωτοβάθμιο εμποροδικείο Βρυξελλών) υποβάλλει στο Δικαστήριο τέσσερα προδικαστικά ερωτήματα, εκ των οποίων τα δύο αφορούν τη νομιμότητα των μέτρων που έλαβαν οι βελγικές τελωνειακές αρχές στο πλαίσιο της καταπολεμήσεως των εμπορευμάτων παραποιήσεως/απομιμήσεως, ενώ τα υπόλοιπα αφορούν τη χρησιμοποίηση, στο πλαίσιο των δικαστικών προσφυγών κατά των παράλληλων εισαγωγών, των πληροφοριών που αποκτώνται κατόπιν της εφαρμογής των εν λόγω μέτρων, εκτός των πλαισίων της νομοθεσίας που διέπει την παρέμβαση των τελωνειακών υπαλλήλων για την επισήμανση των πειρατικών προϊόντων.

2. Οι πολυάριθμες έννοιες του όρου «πειρατής» δεν μπορούν παρά να προκαλούν κατάπληξη. Ακόμα κι ένα μικρό παιδί είναι σε θέση να περιγράψει αυτόν τον αρχετυπικό χαρακτήρα απαριθμώντας τα κυριότερα χαρακτηριστικά του: το ξύλινο πόδι, τον γάντζο αντί για χέρι, την ατίθαση γενειάδα και το καλυμμένο μάτι, το τίμημα που πληρώνει αναγκαστικά όποιος επιλέγει έναν τόσο τυχοδιωκτικό τρόπο ζωής, γεμάτο περιπέτειες και κινδύνους.

3. Η εικόνα αυτή χρονολογείται τουλάχιστον από την εποχή του ρομαντισμού, τον 19ο αιώνα [2]. Ακόμα και ένας συγγραφέας όπως ο Μπαλζάκ, που ασφαλώς δεν μπορεί να κατηγορηθεί ότι ακολούθησε τις επιταγές αυτού του τόσο δημοφιλούς το πρώτο ήμισυ του 19ου αιώνα λογοτεχνικού ύφους, εμπλούτισε ένα διήγημά του με μια πειρατική ιστορία, ασφαλώς σε μια προσπάθεια να εντείνει την πολυπλοκότητα των σκέψεων που συνόδευσαν τη Madame D'Aiglemont σε ολόκληρη τη ζωή της [3].

4. Από το ουσιαστικό «πειρατής» προέρχεται το επίθετο «πειρατικός» που χρησιμοποιείται ιδίως σε σχέση με ένα εμπόρευμα για να υποδηλώσει την έλλειψη γνησιότητας ή τη διάθεση στο εμπόριο μέσω ανορθόδοξων διαύλων. Εντούτοις, η έννοια αυτή δεν σχετίζεται με τη λεία των πειρατών, διότι τα εμπορεύματα που άρπαζαν ουδέποτε θεωρήθηκαν παράνομα: παράνομη ήταν η βίαιη αφαίρεσή τους από τον νόμιμο ιδιοκτήτη

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ισπανική.

2 — Το Χόλυγουντ μετέβαλε την εικόνα των συμπαθητικών αυτών αποστατών σε μια ταινία για τις περιπέτειες του καπετάνιου Jack Sparrow και του πληρώματός του με τον ισπανικό τίτλο «Piratas del Caribe» [Πειρατές της Καραϊβικής], οποιαδήποτε ομοιότητα της οποίας με πραγματικές καταστάσεις είναι εντελώς τυχαία.

3 — Ο Ονορέ ντε Μπαλζάκ, στο *La femme de trente ans*, εκδόσεις Flammarion, Παρίσι, 1996, ιδίως σ. 217 επ., περιγράφει πώς η Hélène, κόρη της Madame D'Aiglemont και του συζύγου της, ενώνεται με έναν πειρατή και δημιουργεί οικογένεια στο πλοίο του «Οθέλλος». Μετά από διάφορες περιπέτειες και μια μάχη ενάντια στο πλοίο «Άγιος Φερδινάνδος», κυβερνήτης του οποίου είναι ο Στρατηγός πατέρας της, η Hélène ναυαγεί στις ακτές της Κανταβρίας και καταφέρνει να σώσει ένα μόνο από τα παιδιά της.

τους. Ένας ποιητής με τυπική για την εποχή εκείνη επαναστατική φλέβα έγραψε ότι το πλοίο ήταν το πολυτιμότερο αγαθό του πειρατή, πολυτιμότερο και από τους μυθικούς θησαυρούς που άρπαζε [4].

5. Στο πλαίσιο της νομικής συζητήσεως την οποία αφορούν οι παρούσες προτάσεις, οι επιχειρήσεις που ασχολούνται με το παράλληλο εμπόριο θα μπορούσαν, με λίγη φαντασία, να παραλληλιστούν με τους πειρατές, ενώ οι επιχειρήσεις που υπερασπίζονται τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας τους με όσους αποκτούσαν «έγγραφα καταδρομής» από τις κυβερνήσεις τους για να επιτεθούν στα πλοία των εχθρικών δυνάμεων. Εντούτοις, στο ευρωπαϊκό δίκαιο, οι έννοιες αντιστρέφονται: μολονότι η παρομοίωση ισχύει για τις συναλλαγές με τρίτες χώρες, στο πλαίσιο του ενδοκοινοτικού εμπορίου, ο παράλληλος εισαγωγέας ενεργεί σύμφωνα με τον νόμο και είναι εκείνος που διαθέτει «έγγραφα καταδρομής» για να στραφεί κατά των εταιρειών που προσπαθούν να πλήξουν αυτή την ελεύθερη κυκλοφορία. Τα πάντα εξαρτώνται από την πλευρά από την οποία βλέπει κανείς το θέμα: γι' αυτές τις μεγάλες επιχειρήσεις, οι «ελεύθεροι σκοπευτές», ή επιχειρήσεις παράλληλης εμπορίας, μοιάζουν πραγματικά με κουρσάρους [5].

II — Νομοθετικό πλαίσιο

Α — *Η κοινοτική ρύθμιση*

6. Η καταπολέμηση της εμπορίας εμπορευμάτων παραποιήσεως/απομιμήσεως έχει κωδικοποιηθεί με τον κανονισμό 1383/2003 [6] και την πράξη εφαρμογής του, ήτοι τον κανονισμό 1891/2004 (στο εξής: κανονισμός εφαρμογής) [7].

7. Το άρθρο 1, παράγραφος 1, του κανονισμού 1383/2003 περιγράφει το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού και διευκρινίζει τους όρους παρεμβάσεως των τελωνειακών αρχών όσον αφορά εμπορεύματα που είναι ύποπτα ότι προσβάλλουν δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, διότι είναι προϊόντα παραποιήσεως/απομιμήσεως ή πειρατικά εμπορεύματα. Το άρθρο 3, παράγραφος 1, περιορίζει το εν λόγω πεδίο εφαρμογής εξαιρώντας τα γνήσια προϊόντα που κυκλοφορούν ως παράλληλες εισαγωγές.

8. Οι τελωνειακές αρχές επιλαμβάνονται μετά από αίτηση που υποβάλλει ο κάτοχος του δικαιώματος που εικάζεται ότι έχει προσβληθεί, ακόμα και πριν υλοποιηθεί η

4 — Στίχοι του J. de Espronceda (1808-1842) από το ποίημα «La canción del pirata» που δημοσιεύτηκε στη συλλογή *Las mil mejores poesías de la lengua castellana*, εκδόσεις Ibéricas, 31η έκδ., Μαδρίτη, 1995, σ. 302 και 303: «Que es mi barco mi tesoro, / que es mi Dios la libertad, / mi ley la fuerza y el viento, / mi única patria la mar» [σε ελεύθερη μετάφραση: «Το πλοίο μου είναι ο θησαυρός μου / η ελευθερία είναι ο Θεός μου / η δύναμη κι ο άνεμος ο νόμος μου / η μόνη μου πατρίδα η θάλασσα»].

5 — Ο όρος υποδηλώνει έναν τύπο πειρατών που δραστηριοποιούνταν κυρίως στην Καραϊβική και λεηλατούσε με απόλυτη ελευθερία. Ο Olivier de Oexmelin, στο έργο του *Historia de los aventureros que se distinguieron en las Indias*, περιγράφει με ενδιαφέρουσες λεπτομέρειες τη ζωή αυτών των πειρατών, όπως, για παράδειγμα, τα ποσά που ελάμβαναν ως αποζημίωση για ακρωτηριασμούς στη διάρκεια μάχης: εκατό πιάστρα για ένα μάτι και εξακόσια πιάστρα για το δεξί χέρι. Melegari, V., *Piratas, corsarios y filibusteros*, μετάφραση Fermín Muñoz, εκδόσεις Bruguera, Βαρκελώνη, 1968, σ. 82 επ.

6 — Κανονισμός (ΕΚ) του Συμβουλίου, της 22ας Ιουλίου 2003, για την παρέμβαση των τελωνειακών αρχών έναντι εμπορευμάτων που είναι ύποπτα ότι προσβάλλουν ορισμένα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και για τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται έναντι των εμπορευμάτων που διαπιστώνεται ότι προσβάλλουν παρόμοια δικαιώματα (ΕΕ L 196, σ. 7).

7 — Κανονισμός (ΕΚ) της Επιτροπής, της 21ης Οκτωβρίου 2004, για τη θέσπιση διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) 1383/2003 (ΕΕ L 328, σ. 16).

παράβαση, σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού 1383/2003. Ανεξαρτήτως αυτού, το άρθρο 4 επιτρέπει στις τελωνειακές αρχές, εφόσον έχουν υπόνοιες για ορισμένα εμπορεύματα, να ενημερώνουν αυτεπαγγέλτως τον δικαιούχο του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, να αναστέλλουν τη χορήγηση άδειας παραλαβής των εμπορευμάτων (και κατά συνέπεια την ελεύθερη κυκλοφορία τους) ή να προβαίνουν στη δέσμευσή τους για διάστημα τριών εργάσιμων ημερών από την κοινοποίηση, προκειμένου να δοθεί στον δικαιούχο η δυνατότητα να υποβάλει αίτηση παρεμβάσεως.

9. Και στις δύο περιπτώσεις, η αίτηση πρέπει να συντάσσεται σύμφωνα με το υπόδειγμα που παρατίθεται στο παράρτημα Ι του κανονισμού εφαρμογής και να συνοδεύεται, σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού 1383/2003, από δήλωση του δικαιούχου, με την οποία αναλαμβάνει την ευθύνη έναντι των προσώπων τα οποία αφορούν οι πράξεις ή οι παραλείψεις του, εάν μια διαδικασία που κινήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 1 δεν συνεχιστεί, ή εάν διαπιστωθεί στη συνέχεια ότι τα συγκεκριμένα εμπορεύματα δεν προσβάλλουν δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας.

10. Το άρθρο 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 1383/2003 αναφέρεται στις έρευνες των τελωνειακών αρχών:

«Σύμφωνα με τους κανόνες που ισχύουν στο συγκεκριμένο κράτος μέλος, οι τελωνειακές αρχές δύνανται, χωρίς να δημοσιοποιήσουν πληροφορίες άλλες από αυτές που αφορούν τον πραγματικό ή εικαζόμενο αριθμό των τεμαχίων και τον χαρακτήρα τους, να ζητήσουν από τον δικαιούχο, πριν αυτός ενημερωθεί για τον κίνδυνο της παραβίασης, να παράσχει κάθε πληροφορία που χρειάζονται για να επιβεβαιώσουν τις υπόνοιές τους.»

11. Το άρθρο 9 του κανονισμού 1383/2003 αφορά τον τρόπο παρεμβάσεως των τελωνειακών αρχών αφού γίνει δεκτή η αίτηση του δικαιούχου του προσβληθέντος δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας. Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του εν λόγω άρθρου, οι τελωνειακές αρχές υποχρεούνται να αναστείλουν τη χορήγηση άδειας παραλαβής των εμπορευμάτων ή να προβούν στη δέσμευσή τους, εφόσον υπάρχει και η παραμικρή έστω υπόνοια. Σύμφωνα με την παράγραφο 2, υποχρεούνται να ανακοινώσουν στον δικαιούχο, καθώς και στον διασαφητή ή τον κάτοχο των εμπορευμάτων, την πραγματική ή εικαζόμενη ποσότητα και φύση των εμπορευμάτων.

12. Το άρθρο 9, παράγραφος 3, χωρίζεται σε τρία εδάφια:

«Για να αποδειχθεί εάν πράγματι υπήρξε παραβίαση δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας […], το τελωνείο ή η υπηρεσία που διεκπεραίωσε την αίτηση ενημερώνει τον δικαιούχο, εφόσον αυτός το ζητήσει, σχετικά με τα ονόματα και τις διευθύνσεις, εφόσον είναι γνωστά, του παραλήπτη και του αποστολέα, του διασαφηστή ή του κατόχου των εμπορευμάτων, καθώς και σχετικά με την καταγωγή και την προέλευση των εμπορευμάτων που είναι ύποπτα ότι προσβάλλουν δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας

Το τελωνείο παραχωρεί εξάλλου στον αιτούντα [...] τη δυνατότητα επιθεώρησης των εμπορευμάτων για τα οποία δεν έχει χορηγηθεί άδεια παραλαβής [...].

Κατά την εξέταση των εμπορευμάτων, το τελωνείο δύναται να προβεί σε δειγματοληψία και, [...] εφόσον το ζητήσει ρητά ο δικαιούχος, δύναται να του παραδίδει τα δείγματα αυτά ή να του τα αποστέλλει, αποκλειστικά και μόνο για να πραγματοποιηθεί ανάλυση και για να διευκολυνθεί η συνέχιση της διαδικασίας [...].»

13. Σύμφωνα με το άρθρο 12, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 1383/2003, ο δικαιούχος μπορεί να χρησιμοποιήσει τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 9, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, μόνο για τους σκοπούς που προβλέπονται στα άρθρα 10 και 11 και στο άρθρο 13 παράγραφος 1.

14. Το άρθρο 12, δεύτερο εδάφιο, αφορά τη χρησιμοποίηση των πληροφοριών που αποκτούν οι τελωνειακές αρχές:

«Κάθε άλλη χρήση, μη επιτρεπόμενη από την εθνική νομοθεσία του κράτους μέλους στο οποίο ανέκυψε η κατάσταση, δύναται, βάσει της νομοθεσίας του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκονται τα συγκεκριμένα εμπορεύματα, να ενεργοποιήσει την αστική ευθύνη του δικαιούχου και να οδηγήσει σε αναστολή της αίτησης παρέμβασης [...].»

15. Ο κανονισμός 1383/2003 άρχισε να ισχύει την έβδομη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, δηλαδή στις 9 Αυγούστου 2003. Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 25, δεύτερο εδάφιο, η εφαρμογή του ανεστάλη μέχρι την 1η Ιουλίου 2004.

16. Σύμφωνα με το άρθρο 9, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού εφαρμογής:

«Οι αιτήσεις παρέμβασης [των τελωνειακών αρχών] που κατατίθενται πριν από την 1η Ιουλίου 2004 εξακολουθούν να ισχύουν έως τη νόμιμη λήξη τους και δε δύνανται να ανανεωθούν. Πρέπει ωστόσο να συμπληρώνονται από τη δήλωση που προβλέπεται στο άρθρο 6 του κανονισμού [1323/2003] [...]. Η εν λόγω δήλωση ελευθερώνει την εγγύηση που ενδεχομένως απαιτείται στα κράτη μέλη.»

17. Ο κανονισμός εφαρμογής απέκτησε δεσμευτική ισχύ την ημέρα της δημοσιεύσεώς του στην *Επίσημη Εφημερίδα,* δηλαδή στις 30 Οκτωβρίου 2004. Εντούτοις, σύμφωνα με το άρθρο 11, δεύτερο εδάφιο, εφαρμόζεται αναδρομικά από την 1η Ιουλίου 2004.

18. Σκόπιμο είναι, τέλος, να μνημονευθεί το άρθρο 15 του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα [8], σύμφωνα με το οποίο:

«Κάθε πληροφορία εμπιστευτικού χαρακτήρα ή η οποία παρέχεται υπό τύπο εμπιστευτικό καλύπτεται από το επαγγελματικό απόρρητο και δεν ανακοινώνεται από τις τελωνειακές αρχές χωρίς τη ρητή άδεια του προσώπου ή της αρχής που έχει παράσχει την πληροφορία αυτή. Η διαβίβαση πληροφοριών επιτρέπεται εφόσον οι τελωνειακές αρχές υποχρεούνται ή δικαιούνται να το πράξουν σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, ιδίως στον τομέα της προστασίας των στοιχείων, ή στα πλαίσια δικαστικών διαδικασιών.»

Β — *Η βελγική ρύθμιση*

19. Σύμφωνα με το άρθρο 320, παράγραφος 1, του AWDA [9], κάθε δημόσιος υπάλληλος και κάθε πρόσωπο που, υπό οποιαδήποτε ιδιότητα, ενεργεί στο πλαίσιο της εφαρμογής των φορολογικών νόμων ή έχει πρόσβαση σε γραφεία της διοικήσεως των τελωνείων και ειδικών φόρων καταναλώσεως υποχρεούται, εκτός της ασκήσεως των υπηρεσιακών του καθηκόντων, να τηρεί «στον μέγιστο βαθμό το απόρρητο για κάθε τι του οποίου λαμβάνει γνώση συνεπεία της επιτελέσεως του έργου που του έχει ανατεθεί».

8 — Κανονισμός (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου της 12ης Οκτωβρίου 1992 περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 302, σ. 1).

9 — Koninklijk besluit van 18 juli 1977 tot coördinatie van de algemene bepalingen inzake douane en accijnzen [βασιλικό διάταγμα της 18ης Ιουλίου 1977 περί συντονισμού των γενικών διατάξεων σε θέματα τελωνείων και ειδικών φόρων καταναλώσεως].

20. Όπως όλες οι φορολογικές διατάξεις, η προπαρατεθείσα διάταξη περιλαμβάνεται στη βελγική έννομη τάξη, χωρίς αυτό να συνεπάγεται ότι αποκλείεται η ροή πληροφοριών από τη φορολογική (τελωνειακή) έρευνα προς την αστική δίκη.

21. Το βελγικό δικονομικό δίκαιο παρέχει στα πολιτικά δικαστήρια τη δυνατότητα να εξετάζουν δημοσίους υπαλλήλους ως μάρτυρες [10] και να απαιτούν από τις τελωνειακές αρχές να προσκομίσουν έγγραφα από τον φορολογικό φάκελο [11]. Στις περιπτώσεις αυτές, τα πρόσωπα που δεσμεύονται από το καθήκον εχεμύθειας μπορούν να συμμορφωθούν προς τη διαταγή του δικαστή.

III — Τα πραγματικά περιστατικά της κύριας δίκης

22. Η Beecham Group και οι λοιπές επιχειρήσεις ενάγουσες της κύριας δίκης (στο εξής: Beecham κ.λπ.) ανήκουν στον όμιλο GlaxoSmithKline (στο εξής: GSK), που ειδικεύεται στην παραγωγή και εμπορία φαρμάκων και γενικώς προϊόντων που έχουν σχέση με την υγεία, είναι δε συνδικαιούχοι ορισμένων σημάτων.

10 — Άρθρα 915 επ. του Gerechtelijk Wetboek (κώδικα πολιτικής δικονομίας).

11 — Άρθρα 877 επ. του βελγικού κώδικα πολιτικής δικονομίας.

23. Η εναγομένη, Andacon NV, ειδικεύεται στο χονδρεμπόριο φαρμάκων.

24. Κατά τα οικονομικά έτη 2003 και 2004, η συνδεδεμένη με τις ενάγουσες εταιρεία GSK Export Ltd. που εδρεύει στην Κένυα πώλησε σημαντικές ποσότητες των προϊόντων του ομίλου στον οποίο συμμετέχει στην αιθιοπική εταιρεία MBATA (Ethiopia) Pvt Ltd Company (στο εξής: MBATA), που εδρεύει στην Αντίς Αμπέμπα. Τελικός αποδέκτης των φαρμάκων ήταν ο αιθιοπικός στρατός.

25. Λόγω της γεωγραφικής θέσεως της Αιθιοπίας, η οποία βρίσκεται στο λεγόμενο «κέρας της Αφρικής» και, μετά την ανεξαρτησία της Ερυθραίας, δεν διαθέτει πλέον πρόσβαση στην Ερυθρά Θάλασσα, τα φάρμακα έπρεπε να μεταφερθούν με πλοίο μέχρι τον λιμένα του Τζιμπουτί και, μετά την εκφόρτωσή τους, να μεταφερθούν σιδηροδρομικώς μέχρι την αβυσσηνιακή πρωτεύουσα.

26. Η GSK υπέβαλε αίτηση παρεμβάσεως των τελωνειακών αρχών του Ηνωμένου Βασιλείου, σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 3295/94 [12], την οποία οι αρμόδιες αγγλικές υπηρεσίες δέχθηκαν στις 26 Νοεμβρίου 2003 ορίζοντας ότι ισχύει μέχρι τις 25 Νοεμβρίου 2004. Η αίτηση κοινοποιήθηκε στις βελγικές τελωνειακές αρχές τον Δεκέμβριο 2003.

12 — Κανονισμός (ΕΚ) του Συμβουλίου της 22ας Δεκεμβρίου 1994 περί μέτρων απαγόρευσης της ελεύθερης κυκλοφορίας της εξαγωγής, της επανεξαγωγής και της υπαγωγής υπό καθεστώς αναστολής των εμπορευμάτων παραποίησης/απομίμησης και των αναπαραχθέντων χωρίς άδεια (πειρατικών) (ΕΕ L 341, σ. 8).

27. Στις αρχές Οκτωβρίου 2004, οι βελγικές συνοριακές αρχές ανακοίνωσαν στην GSK ότι σημαντική ποσότητα προϊόντων που έφεραν το διακριτικό σήμα της επρόκειτο να εισαχθεί στο Βέλγιο από χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ενώσεως μέσω του λιμένα της Αμβέρσας.

28. Η GSK έλαβε την άδεια να επιθεωρήσει επιτόπου ορισμένα δείγματα των εν λόγω προϊόντων, προκειμένου να διαπιστώσει αν επρόκειτο για προϊόντα παραποιήσεως/απομιμήσεως. Κατόπιν εξετάσεως των αριθμών των παρτίδων, διαπίστωσε ότι επρόκειτο για εισαγωγή στην Ευρωπαϊκή Ένωση φαρμάκων που είχαν πωληθεί στη MBATA με τελικό αποδέκτη τον αιθιοπικό στρατό.

29. Δεδομένου ότι από την προκαταρκτική εξέταση προέκυψε ότι τα επίδικα προϊόντα ήταν γνήσια, το βελγικό τελωνείο αρνήθηκε να παράσχει οποιαδήποτε άλλη πληροφορία στη δικαιούχο του σήματος, κρίνοντας ότι οι παράλληλες εισαγωγές δεν καλύπτονταν από τον κανονισμό 1383/2003.

30. Κατόπιν αιτήσεως της GSK, ο πρόεδρος του Rechtbank van Eerste Aanleg te Antwerpen (πρωτοδικείου της Αμβέρσας), με απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 2004, απαγόρευσε κάθε περαιτέρω διάθεση σε οποιονδήποτε κατέχει τα οικεία φάρμακα, καθώς και άλλα προϊόντα που πωλήθηκαν από τη GSK Export Ltd. στη MBATA και προέρχονταν από το Τζιμπουτί, ακόμη κι αν τα προϊόντα αυτά βρίσκονται ακόμη υπό διαμετακόμιση και όρισε, με έξοδα των αιτούντων, δικαστικό επιμελητή ως θεματοφύλακα των εν λόγω προϊόντων, τον οποίον

εξουσιοδότησε να συγκεντρώσει όλα τα αναγκαία πληροφοριακά στοιχεία σε σχέση με την ποσότητα, την ονομασία, την καταγωγή και τον προορισμό των εν λόγω προϊόντων, με σχετική μνεία στην έκθεσή του.

31. Κατόπιν πρωτοβουλίας του ορισθέντος θεματοφύλακα, κατασχέθηκαν, με πράξη άλλου δικαστικού επιμελητή της 6ης Οκτωβρίου 2004, 202 παρτίδες φαρμάκων.

32. Από την έρευνα προέκυψε ότι η MBATA επιθυμούσε να μεταπωλήσει τα κατασχεθέντα εμπορεύματα αρχικά σε εταιρία εδρεύουσα στο Ηνωμένο Βασίλειο, στη συνέχεια δε στην AYEZAN E-Gistic Llc (στο εξής: AYEZAN), εταιρία λειτουργούσα σύμφωνα με το δίκαιο των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων.

33. Η εταιρεία της εν λόγω αραβικής χώρας άσκησε τριτανακοπή κατά της αποφάσεως της 5ης Οκτωβρίου 2004. Με απόφαση της 24ης Μαρτίου 2005, ο πρόεδρος του πρωτοδικείου της Αμβέρσας απέρριψε την τριτανακοπή ως αβάσιμη.

34. Η AYEZAN άσκησε έφεση κατά της εν λόγω αποφάσεως ενώπιον του Hof van Beroep te Antwerpen (εφετείου της Αμβέρσας) το οποίο, με διάταξη της 1ης Μαρτίου 2006, διέταξε την τελωνειακή υπηρεσία της Αμβέρσας να προσκομίσει στη δικογραφία το πλήρες περιεχόμενο του φακέλου που αφορούσε την εισαγωγή 202 παρτίδων φαρμάκων. Ο περιφερειακός διευθυντής επέτρεψε την πρόσβαση στον φάκελο στις 28 Απριλίου 2006.

35. Με απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2006, το Hof van Beroep απέρριψε την έφεση ως αβάσιμη.

36. Το εν λόγω δικαστήριο έκρινε ότι η τελωνειακή αρχή είχε τη δυνατότητα να επιδείξει δείγματα των εμπορευμάτων στον δικαιούχο του σήματος, προκειμένου να καθορισθεί αν πρόκειται ή όχι για εμπορεύματα παραποιήσεως/απομιμήσεως σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 1383/03. Εντούτοις, έκρινε ότι η εν λόγω επίδειξη δειγμάτων δεν μπορεί εξομοιωθεί με διεξοδική επιθεώρηση κατά την έννοια του άρθρου 9, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1383/03, το οποίο επιτρέπει τον λεπτομερή έλεγχο της καταγωγής και της προελεύσεως των εμπορευμάτων ή με μια σε βάθος τεχνική ανάλυση ληφθέντος δείγματος, κατά την έννοια του άρθρου 9, παράγραφος 3, τελευταίο εδάφιο, του κανονισμού.

37. Μολονότι η διάταξη περί παραπομπής δεν περιέχει πολλές λεπτομέρειες σχετικά με τη δίκη που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, προκύπτει ότι οι Beecham κ.λπ. ζήτησαν από το Rechtbank van koophandel, αφενός, να απαγορεύσει στην Andacon NV να χρησιμοποιεί τα επίμαχα σήματα για εμπορικούς σκοπούς χωρίς την έγκριση των δικαιούχων τους και, αφετέρου, να διατάξει την εναγομένη εταιρεία να καταστρέψει τα κατασχεθέντα προϊόντα.

38. Εξάλλου, η Andacon NV ζητεί να απαγορευθεί η χρησιμοποίηση των πληροφοριών που έλαβαν σε βελγικές τελωνειακές αρχές για σκοπούς διαφορετικούς από αυτούς που προβλέπει ο κανονισμός 1383/2003 και, ιδίως, στο πλαίσιο διαδικασίας για την καταπολέμηση των παράλληλων εισαγωγών.

IV — Τα προδικαστικά ερωτήματα και η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

39. Η σημασία των προαναφερθέντων κοινοτικών κανονισμών, οι οποίοι είναι άμεσα εφαρμοστέοι στα κράτη μέλη, οδήγησε το Rechtbank van koophandel de Bruselas, πριν αποφανθεί επί της ουσίας της υποθέσεως, να αναστείλει τη διαδικασία και να θέσει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχει το άρθρο 9, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 1891/04 την έννοια ότι απαγορεύεται στην αρμόδια τελωνειακή υπηρεσία ή στο αρμόδιο τελωνείο να κάνει (ή να ζητήσει να γίνει) ανακοίνωση, κατά το άρθρο 9, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 1383/03, ή επιθεώρηση, κατά το άρθρο 9, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού (ΕΚ) 1383/03, καθόσον η αίτηση παρεμβάσεως δεν έχει υποβληθεί συμπληρωμένη με την κατά το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΚ) 1383/03 δήλωση πριν από την 1η Ιουλίου 2004; Αποτελεί, με άλλα λόγια, η εν λόγω δήλωση τυπική προϋπόθεση για να εξακολουθεί η αίτηση παρεμβάσεως να παράγει αποτελέσματα;

2) Έχει το άρθρο 4, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 1383/03 την έννοια ότι παρείχε στο τελωνείο της Αμβέρσας τη δυνατότητα να επιδείξει στον δικαιούχο του σήματος έξι παρτίδες των εμπορευμάτων, προκειμένου να εξακριβωθεί αν επρόκειτο ή όχι για εμπορεύματα απομιμήσεως, εξυπακουομένου ότι μια τέτοια ανακοίνωση για τις παρτίδες δεν μπορεί να εξομοιωθεί με διεξοδική επιθεώρηση κατά την έννοια του άρθρου 9, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού (ΕΚ) 1383/03, όπου επιτρέπεται ο λεπτομερής έλεγχος της καταγωγής και της προελεύσεως των εμπορευμάτων, ή με μια σε βάθος τεχνική ανάλυση ενός ληφθέντος δείγματος, κατά την έννοια του άρθρου 9, παράγραφος 3, τελευταίο εδάφιο, του κανονισμού (ΕΚ) 1383/03; Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, έπρεπε η επίδειξη αυτή να πραγματοποιηθεί εντός της κατά το άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού προθεσμίας των τριών εργάσιμων ημερών;

3) Απαγορεύεται από τον κανονισμό (ΕΚ) 1383/03 να παρέχουν οι Βέλγοι τελωνειακοί υπάλληλοι πληροφορίες, που ελήφθησαν στο πλαίσιο της εφαρμογής του κανονισμού, εκτός των προβλεπομένων από τον κανονισμό διαύλων —το δικάζον δικαστήριο εννοεί, μεταξύ άλλων, το άρθρο 9, παράγραφος 2, και το άρθρο 9, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού— παραδείγματος χάριν στο πλαίσιο διατασσόμενης από βελγικά δικαστήρια εξετάσεως μαρτύρων ή προσκομίσεως εγγράφων;

4) Απαγορεύεται από τον κανονισμό (ΕΚ) 1383/03 να χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο μιας διαδικασίας που δεν αποσκοπεί στη διαπίστωση απομιμήσεως εμπορευμάτων, π.χ. στο πλαίσιο μιας διαδικασίας για την καταπολέμηση των παράλληλων εισαγωγών, οι πληροφορίες οι οποίες λαμβάνονται κατ' εφαρμογή των άρθρων 4, παράγραφος 2 (βλ. το δεύτερο ερώτημα), και 9, παράγραφοι 2 και 3, εκτός από αυτές τις οποίες αφορά το άρθρο 9, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του εν λόγω κανονισμού ή σε εκτέλεση διαταχθείσας από τα βελγικά δικαστήρια εξετάσεως μαρτύρων ή προσκομίσεως εγγράφων (βλ. το τρίτο ερώτημα);»

40. Η διάταξη περί παραπομπής κατατέθηκε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 5 Μαρτίου 2007.

41. Στις 16 Μαΐου 2007, οι Beecham κ.λπ. άσκησαν έφεση κατά της διατάξεως περί παραπομπής ενώπιον του Hof van Beroep te Brussel.

42. Κατά την έγγραφη διαδικασία υπέβαλαν παρατηρήσεις οι Beecham κ.λπ., η Andacon NV, η Γερμανική και η Βελγική Κυβέρνηση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

43. Εφόσον δεν ζητήθηκε η διεξαγωγή επ' ακροατηρίου συζητήσεως, μετά τη διοικητική ολομέλεια της 26ης Φεβρουαρίου 2008, η υπόθεση κρίθηκε ώριμη προς ανάπτυξη των παρουσών προτάσεων.

V — Ανάλυση των προδικαστικών ερωτημάτων

Α — *Προκαταρκτικώς: επί της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου*

44. Η εξέταση της εν λόγω δικονομικής προϋποθέσεως πριν την εξέταση των προδικαστικών ερωτημάτων καθίσταται απαραίτητη λόγω των σχετικών επιχειρημάτων που προέβαλαν οι ενάγουσες της κύριας δίκης με τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν στο Δικαστήριο.

45. Όπως προανέφερα, οι Beecham κ.λπ. άσκησαν έφεση κατά της διατάξεως του αιτούντος δικαστηρίου. Οι ενάγουσες της κύριας δίκης υποστηρίζουν ότι λόγω του μεταβιβαστικού αποτελέσματος του εθνικού ενδίκου μέσου, το rechtbank van koophandel των Βρυξελλών δεν είναι πλέον αρμόδιο για την υπόθεση, η οποία έχει περιέλθει στο Hof van Beroep της ίδιας πόλεως.

46. Το επιχείρημα αυτό είναι προσφυές διότι φέρνει στο προσκήνιο την πάγια νομολογία σύμφωνα με την οποία το Δικαστήριο δεν μπορεί να απαντήσει σε προδικαστικό ερώτημα υποβληθέν από εθνικό δικαστήριο αν η ερμηνεία ενός κοινοτικού κανόνα, που ζητεί το εθνικό δικαστήριο, δεν έχει καμία σχέση με το υποστατό ή το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης ή ακόμη όταν το πρόβλημα είναι υποθετικής φύσεως [13].

13 — Αποφάσεις της 16ης Δεκεμβρίου 1981, 244/80, Foglia (Συλλογή 1981, σ. 3045, σκέψη 18), της 25ης Οκτωβρίου 2005, C-350/03, Schulte (Συλλογή 2005, σ. I-9215, σκέψη 43), και της 15ης Φεβρουαρίου 2007, C-239/05, BVBA Management, Training en Consultancy (Συλλογή 2007, σ. I-1455, σκέψη 52).

47. Εντούτοις, η εξομοίωση της κρινομένης υποθέσεως με τις υποθέσεις τις οποίες αφορούσε η προπαρατεθείσα νομολογία του Δικαστηρίου δεν είναι πειστική. Ο δεσμός μεταξύ της αιτούμενης ερμηνείας και της πραγματικότητας της δίκης δεν καταργείται, ούτε καθίσταται απλώς και μόνο θεωρητικός, με την άσκηση εθνικών ενδίκων μέσων.

48. Η δικαιοδοσία του Δικαστηρίου δεν μπορεί να τεθεί εν αμφιβόλω εξ αυτού του λόγου, διότι, μόλις ολοκληρωθεί η διαδικασία ενώπιόν του, η δικογραφία επιστρέφει στο αιτούν δικαστήριο, το οποίο έχει υποβάλει το προδικαστικό ερώτημα και το οποίο συνεχίζει να εκδικάζει την υπόθεση. Αν το ένδικο μέσο γίνει δεκτό, το Δικαστήριο θέτει την υπόθεση στο αρχείο [14], ενώ, αν απορριφθεί, τα προδικαστικά ερωτήματα ανακτούν τη σημασία τους.

49. Στην πραγματικότητα, σε αυτές τις περιπτώσεις, το Δικαστήριο αποστασιοποιείται από τη νομολογία του, σύμφωνα με την οποία η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως συνεχίζεται μέχρις ότου η αίτηση του εθνικού δικαστηρίου ανακληθεί ή ακυρωθεί [15], επιλύοντάς τις στο πλαίσιο του ανασταλτικού αποτελέσματος των εσωτερικών ενδίκων μέσων έναντι των αποφάσεων περί παραπομπής. Έτσι, το Δικαστήριο αναστέλλει τη δίκη όταν οι εθνικές δικονομικές διατάξεις προβλέπουν ανασταλτικό αποτέλεσμα [16], διαφορετικά τη συνεχίζει.

50. Η λύση αυτή προσφέρει ένα διπλό πλεονέκτημα: αφενός, σέβεται τα δικαιώματα προσφυγής που αναγνωρίζει στους ιδιώτες η εσωτερική έννομη τάξη, ενώ, αφετέρου, διαφυλάσσει τη ρυθμιστική θέση του αιτούντος δικαστηρίου ως προς την αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως, αποτρέποντας τον κίνδυνο να καταστεί όμηρος της δικονομικής τακτικής των διαδίκων στο πλαίσιο της κύριας δίκης.

51. Όπως προκύπτει από τον φάκελο, το Δικαστήριο, το οποίο δεν έλαβε πληροφορίες σχετικές με το προαναφερθέν ανασταλτικό αποτέλεσμα των ενδίκων μέσων έναντι της αποφάσεως περί παραπομπής, απέστειλε επιστολή στο Hof van Beroep των Βρυξελλών, ζητώντας του ορισμένες διευκρινίσεις σχετικά με το βελγικό δικονομικό δίκαιο.

52. Το εν λόγω εφετείο απέστειλε την από 8 Ιανουαρίου 2008, επιστολή, η οποία κατατέθηκε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 17 Ιανουαρίου 2008 και από την οποία προέκυπτε ότι η έφεση δεν είχε ανασταλτικό αποτέλεσμα. Για τον λόγο αυτό, η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως μπορούσε να συνεχιστεί κανονικά.

53. Κατά συνέπεια, τα προδικαστικά ερωτήματα πρέπει να θεωρηθούν παραδεκτά και να εξεταστούν.

14 — Διατάξεις της 16ης Ιανουαρίου 1996, C-310/94, Ardon κ.λπ., της 8ης Δεκεμβρίου 1993, C-269/92, Bosman, της 4ης Ιουλίου 1990, C-34/90, Plapied και Gallez, και της 16ης Ιουνίου 1970, 31/68, Chanel (Rec. 1970, σ. 403).

15 — Διατάξεις της 16ης Ιουνίου 1970, Chanel (προπαρατεθείσα), της 20ής Ιανουαρίου 1988, C-132/87, Nationaal Instituut vor Landbouwkrediet, και της 4ης Ιουλίου 1990, Plapied και Gallez (προπαρατεθείσα).

16 — Διατάξεις της 16ης Ιουνίου 1970, Chanel, προπαρατεθείσα, της 20ής Ιανουαρίου 1988, 132/87, Nationaal Instituut vor Landbouwkrediet, και της 24ης Απριλίου 1991, Plapied και Gallez, προπαρατεθείσα.

Β — *Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος*

54. Το ερώτημα γεννάται λόγω των νομοθετικών τροποποιήσεων που έλαβαν χώρα κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της κύριας δίκης.

55. Από την περιγραφή του νομοθετικού πλαισίου προκύπτει ότι ο κανονισμός 1383/2003 δημοσιεύθηκε τον Αύγουστο του 2003 και άρχισε να ισχύει την 1η Ιουλίου 2004, ενώ ο κανονισμός εφαρμογής εκδόθηκε στις 21 Οκτωβρίου 2004 και δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα* στις 30 Οκτωβρίου 2004, άρχισε δε να εφαρμόζεται αναδρομικά από την ημερομηνία ενάρξεως ισχύος του βασικού κανονισμού, δηλαδή από την 1η Ιουλίου 2004.

56. Δεδομένου ότι, σύμφωνα με το άρθρο 9, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού εφαρμογής, οι αιτήσεις παρεμβάσεως που κατατέθηκαν πριν από την 1η Ιουλίου 2004 πρέπει να συμπληρώνονται από τη δήλωση που προβλέπεται στο άρθρο 6 του κανονισμού 1323/2003, το αιτούν δικαστήριο ερωτά αν η υποχρέωση αυτή μπορεί να αντιταχθεί στις Beecham κ.λπ., λαμβανομένου υπόψη ότι τα επίμαχα πραγματικά περιστατικά έλαβαν χώρα τον Οκτώβριο 2003, δηλαδή πριν τη δημοσίευση του κανονισμού εφαρμογής. Ειδικότερα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά αν η εν λόγω προϋπόθεση αποτελεί όρο εκ των ουκ άνευ για την εγκυρότητα της αιτήσεως παρεμβάσεως.

57. Ενώπιον του νομοθετικού αυτού κενού, φρονώ ότι είναι σκόπιμο να χρησιμοποιηθούν τα στοιχειωδέστερα νομικά ερμηνευτικά εργαλεία, με άλλα λόγια οι γενικές αρχές κάθε έννομης τάξεως.

58. Η αρχή της δημοσιότητας των κανόνων δικαίου, η οποία συνδέεται στενά με την αρχή της ασφάλειας δικαίου, απαγορεύει να επιβάλλεται στους πολίτες η τήρηση νόμων ελλείψει των μηχανισμών εκδόσεως που τους καθιστούν προσπελάσιμους στους ιδιώτες. Μόνον κατ' αυτόν τον τρόπο αποκτά αξία η τόσο γνωστή στους ισπανούς νομικούς έκφραση «ignorantia legis non excusat» [17].

59. Στην κρινόμενη υπόθεση, το να καταδικαστούν οι ενάγουσες της κύριας δίκης διότι δεν υπέβαλαν τη δήλωση που προβλέπει το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 1383/2003, προκειμένου να συμπληρωθεί η αίτηση παρεμβάσεως που υπέβαλε η GSK στις αγγλικές τελωνειακές αρχές τον Νοέμβριο του 2003, με άλλα λόγια η θέση που υποστηρίζει η Andacon NV, αντιβαίνει στις προαναφερθείσες αρχές.

60. Αφενός, δεδομένου ότι ο κανονισμός 1383/2003 δεν περιλαμβάνει καμία μεταβατική διάταξη που να αφορά ειδικότερα τις αιτήσεις παρεμβάσεως οι οποίες είχαν υποβληθεί πριν την έναρξη ισχύος του, οι Beecham κ.λπ. μπορούσαν ευλόγως να πιστεύουν ότι οι αιτήσεις οι οποίες είχαν

17 — Η οποία έχει περιληφθεί στο άρθρο 6, παράγραφος 1, του αστικού κώδικα, κεφάλαιο ΙΙΙ, «Eficacia general de las normas», εισαγωγικός τίτλος.

υποβληθεί βάσει του κανονισμού 3295/94 συνέχιζαν να ισχύουν. Σε αυτό το πλαίσιο, το άρθρο 6 του κανονισμού 1383/2003 ασκούσε επιρροή μόνο για το μέλλον, για τις αιτήσεις που θα υποβάλλονταν από την 1η Ιουλίου 2004.

61. Αφετέρου, όπως ορθώς υποστηρίζει η Επιτροπή, από την ορθή ερμηνεία του άρθρου 9, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού εφαρμογής προκύπτει ότι οι αιτήσεις παρεμβάσεως που έχουν υποβληθεί στις τελωνειακές αρχές διατηρούν την εγκυρότητά τους μέχρι την πάροδο του χρόνου για τον οποίο έχουν γίνει δεκτές. Η βασική αυτή προϋπόθεση είναι ανεξάρτητη του είδους της δηλώσεως η οποία, σύμφωνα με το ίδιο άρθρο, πρέπει να συνοδεύει την αίτηση, διότι το έγγραφο αυτό συναρτάται με την εγγύηση που μπορεί ενδεχομένως να απαιτηθεί από τα κράτη μέλη. Αντιθέτως προς ό,τι προβλέπεται για τις αιτήσεις που κατατίθενται μετά την 1η Ιουλίου 2004 [18], ο νομοθέτης δεν έθεσε την απαίτηση αυτή ως προϋπόθεση για την εγκυρότητα των αιτήσεων που είχαν κατατεθεί προ της ημερομηνίας αυτής σύμφωνα με τον κανονισμό 3295/94 [19], δυνάμει του οποίου η διατύπωση αυτή και πάλι δεν είχε αναγκαστικό χαρακτήρα.

62. Το να γίνει δεκτή η άποψη της Andacon NV θα ισοδυναμούσε με το να γίνει δεκτή η τροποποίηση των θεμελιωδών απαιτήσεων εγκυρότητας των αιτήσεων που είχαν κατατεθεί πριν την 1η Ιουλίου2004, προσθέτοντας άλλη μία: τη συμπληρωματική δήλωση που προβλέπει το άρθρο 6 του κανονισμού 1383/2003, η οποία σύμφωνα με τον κανονισμό 3295/94 είχε αφεθεί στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών. Αυτή η πρακτική είναι αντίθετη προς τις αρχές της ασφάλειας δικαίου και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, ενώ συγχρόνως θίγει κεκτημένα δικαιώματα των δικαιούχων που υπέβαλαν αιτήσεις οι οποίες είχαν γίνει δεκτές πριν τη νομοθετική μεταβολή.

63. Κατά συνέπεια, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η δήλωση που προβλέπει το άρθρο 6 του κανονισμού 1383/2003 δεν αποτελεί τυπική προϋπόθεση για να συνεχίσουν να παράγουν αποτελέσματα οι αιτήσεις παρεμβάσεως των τελωνειακών αρχών που είχαν υποβληθεί πριν την 1η Ιουλίου 2004.

Γ — *Επί του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος*

64. Με το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα το αιτούν δικαστήριο ερωτά ποια είναι τα όρια παρεμβάσεως των τελωνειακών αρχών υπό το πρίσμα του άρθρου 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 1383/2003, και ειδικότερα αν η εν λόγω διάταξη επέτρεπε στην τελωνειακή υπηρεσία της Αμβέρσας να παρουσιάσει στον δικαιούχο του σήματος έξι δείγματα των εμπορευμάτων προκειμένου να διαπιστωθεί αν επρόκειτο για μη κυρωμένα αντίγραφα.

65. Το Rechtbank van koophandel φρονεί ότι η παρουσίαση αυτή δεν μπορεί εξομοιωθεί με διεξοδική επιθεώρηση κατά την έννοια του άρθρου 9, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού, το οποίο επιτρέπει τον

18 — Άρθρο 5, παράγραφος 5, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1383/2003.

19 — Άρθρο 3, παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 6.

διεξοδικό έλεγχο της καταγωγής και της προελεύσεως των εμπορευμάτων ή με ενδελεχή τεχνική ανάλυση των ληφθέντων δειγμάτων, κατά την έννοια του άρθρου 9, παράγραφος 3, τελευταίο εδάφιο, του κανονισμού.

66. Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, το αιτούν δικαστήριο ερωτά αν η εν λόγω παρουσίαση πρέπει να λάβει χώρα εντός της προθεσμίας τριών εργασίμων ημερών την οποία ορίζει το άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού.

67. Συμφωνώ με την Επιτροπή ότι οι περιπτώσεις τις οποίες αφορούν τα άρθρα 4 και 9 του κανονισμού 1383/2003 είναι διαφορετικές. Για τον λόγο αυτό, και ενόψει της σημασίας που έχουν για την τελική λύση, θα τις αναλύσω συνοπτικά.

68. Ο πρώτος από τους προαναφερθέντες κανόνες αφορά τα μέτρα που μπορούν να λάβουν οι τελωνειακές αρχές *πριν* την κατάθεση αιτήσεως παρεμβάσεως, όπως προκύπτει από τον τίτλο του τμήματος 1 του κεφαλαίου ΙΙ του κανονισμού, το οποίο περιλαμβάνει μόνον το άρθρο 4.

69. Πρόκειται για στοιχειώδη μέτρα, στόχος των οποίων είναι να γνωστοποιηθούν τα ύποπτα εμπορεύματα στον δικαιούχο δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας που ενδέχεται να προσβάλλεται, ούτως ώστε, εντός τριών ημερών από τη λήψη της γνωστοποιήσεως, να μπορέσει να ζητήσει την παρέμβαση των τελωνειακών αρχών, σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού 1383/2003.

70. Κατ' αυτόν τον τρόπο καθίσταται δυνατόν να τεθούν οι βάσεις για τις διεξοδικότερες μετέπειτα έρευνες, τόσο εκ μέρους των τελωνειακών αρχών όσο και εκ μέρους του δικαιούχου του σήματος ή ανάλογου δικαιώματος, η άδεια για τις οποίες δίδεται μόνον αφού γίνει δεκτή η επίσημη αίτηση ελέγχου από την τελωνειακή αρχή. Μετά την εκπλήρωση αυτής της διατυπώσεως, είναι δυνατόν να πραγματοποιηθούν οι έλεγχοι τους οποίους προβλέπει το άρθρο 9. Με άλλα λόγια, τα άρθρα 4 και 9 αποκλείουν το ένα το άλλο.

71. Όπως προκύπτει από τη διάταξη περί παραπομπής, η GSK είχε υποβάλει ήδη από τον Νοέμβριο του 2003 την εν λόγω αίτηση, η οποία έγινε δεκτή από τις βρετανικές τελωνειακές αρχές τον ίδιο μήνα και παραλήφθηκε από τις βελγικές αρχές τον Δεκέμβριο του ίδιου έτους. Κατά συνέπεια, όπως επισημαίνει η Βελγική Κυβέρνηση, η ερμηνεία του άρθρου 4 του κανονισμού 1383/2003 είναι αλυσιτελής για το Rechtbank van koophandel Βρυξελλών. Για τον λόγο αυτό, προτείνω να μη δοθεί απάντηση στο δεύτερο ερώτημα.

Δ — *Επί του τρίτου και του τέταρτου προδικαστικού ερωτήματος*

72. Το αιτούν δικαστήριο υποβάλλει ερώτημα σχετικά με τη χρησιμοποίηση των πληροφοριών που απέκτησαν οι τελωνειακές αρχές εκτός των προβλεπομένων από τον κανονισμό 1383/2003 διαύλων. Ειδικότερα, ζητεί να πληροφορηθεί αν οι πληροφορίες αυτές μπορούν να κοινοποιηθούν στο πλαίσιο εξετάσεως μαρτύρων ή αν μπορούν να προσκομισθούν ως αποδεικτικά έγγραφα, κατόπιν εντολής του δικαστηρίου, στο πλαίσιο άλλης διαδικασίας (τρίτο ερώτημα) ή, τέλος, αν μπορούν να χρησιμοποιηθούν στο πλαίσιο διαδικασιών με στόχο την καταπολέμηση των παράλληλων εισαγωγών (τέταρτο ερώτημα).

73. Επιφυλασσομένου του ότι στα ερωτήματα αυτά πρέπει να δοθούν ξεχωριστές απαντήσεις, συμφωνώ με τη Γερμανική Κυβέρνηση [20] ότι είναι σκόπιμο να εξεταστούν από κοινού διότι απορρέουν από μια κοινή βάση: τη μεταχείριση δεδομένων που συλλέγονται στο πλαίσιο μιας συγκεκριμένης διαδικασίας, όπως η τελωνειακή, και τη μετέπειτα χρησιμοποίησή τους στο πλαίσιο άλλων διαδικασιών.

74. Πρώτον, θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι το αιτούν δικαστήριο ενδιαφέρουν οι πληροφορίες σχετικά με την πραγματική ή εκτιμώμενη ποσότητα των εμπορευμάτων, την πραγματική ή εικαζόμενη φύση τους, καθώς και σχετικά με τα ονόματα και τις διευθύνσεις του παραλήπτη, του αποστολέα, του διασαφητή ή του κατόχου των εμπορευμάτων, τέλος δε, σχετικά με την καταγωγή και την προέλευση του ύποπτου προϊόντος κατά την έννοια του άρθρου 9, παράγραφοι 2 και 3, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 1383/2003.

75. Δεύτερον, η εφαρμοστέα ρύθμιση διαφέρει ανάλογα με το ποιος διαβιβάζει την πληροφορία. Έτσι, η νομική θέση των τελωνειακών υπαλλήλων είναι διαφορετική από εκείνη των κατόχων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, οι οποίοι απέκτησαν πρόσβαση στις πληροφορίες αυτές και επιθυμούν να τις χρησιμοποιήσουν για διαφορετικούς σκοπούς.

76. Η θέση των μεθοριακών υπαλλήλων δεν διέπεται από το άρθρο 12 του κανονισμού 1383/2003, διότι το πρώτο εδάφιο του εν λόγω άρθρου, το οποίο περιορίζει τη δυνατότητα χρησιμοποιήσεως των στοιχείων στους σκοπούς που προβλέπει ο κανονισμός, αναφέρεται αποκλειστικά στον «δικαιούχο». Προκύπτει συνεπώς ότι το προσωπικό των τελωνείων δεν υπόκειται στη διάταξη αυτή, αλλά στο άρθρο 15 του τελωνειακού κώδικα, τη lex generalis που διέπει το θέμα.

77. Η τελευταία αυτή διάταξη επιτρέπει στις τελωνειακές αρχές να διαβιβάζουν πληροφορίες εφόσον δικαιούνται να το πράξουν σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα της προστασίας των στοιχείων, ή στα πλαίσια δικαστικών διαδικασιών. Για τον λόγο αυτό, η ρύθμιση που διέπει τη χρησιμοποίηση των πληροφοριών αυτών εκτός του πλαισίου των τελωνειακών διαδικασιών είναι οι κανόνες του εθνικού δικονομικού δικαίου, και εν προκειμένω του βελγικού.

20 — Η εν λόγω κυβέρνηση υπέβαλε παρατηρήσεις μόνο για τα δύο τελευταία ερωτήματα.

78. Κατά συνέπεια, στο τρίτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι ο κανονισμός 1383/2003 δεν απαγορεύει τη διαβίβαση από τους τελωνειακούς υπαλλήλους πληροφοριών τις οποίες έχουν αποκτήσει κατ' εφαρμογή των διατάξεών του, εκτός των διαύλων που προβλέπει το άρθρο 9, παράγραφοι 2 και 3, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού, στο πλαίσιο εξετάσεως μαρτύρων ή εγγράφων αποδείξεων τις οποίες διατάσσουν εθνικά δικαστήρια.

79. Όσον αφορά τον κάτοχο του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, η νομική θέση του δεν διαφοροποιείται ουσιαστικά από τη θέση των τελωνειακών υπαλλήλων. Μολονότι, όπως προανέφερα, το άρθρο 12, παράγραφος 1, του κανονισμού 1383/2003 περιορίζει τις πιθανές χρήσεις των πληροφοριών που του διαβιβάζει το τελωνείο στους στόχους τους οποίους αναφέρει ρητώς ο κανονισμός, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της εν λόγω διατάξεως, η νομιμότητα άλλων χρήσεων διέπεται από τις διατάξεις της έννομης τάξεως του κράτους μέλους όπου βρίσκονται τα εμπορεύματα, δηλαδή συνήθως του τελωνείου που γνωστοποίησε στον δικαιούχο την ύπαρξη ύποπτων προϊόντων.

80. Το φάσμα δυνατοτήτων διευρύνεται με όλες τις δυνατότητες που προσφέρει το εθνικό δίκαιο και περιλαμβάνει τις διαδικασίες ενώπιον όλων των δικαστηρίων, συνεπώς και τις αστικές δίκες, καθώς και τις διαδικασίες για την καταπολέμηση των παράλληλων εισαγωγών.

81. Όπως έχει κρίνει το Δικαστήριο, ο δικαιούχος σήματος μπορεί να αντιταχθεί στις παράλληλες εισαγωγές προελεύσεως τρίτων χωρών εφόσον τα προϊόντα που παραβιάζουν το σήμα του εισάγονται στο κοινοτικό έδαφος χωρίς τη ρητή ή σιωπηρή συναίνεσή του. Στα προϊόντα αυτά δεν εφαρμόζεται η θεωρία της αναλώσεως του δικαιώματος που παρέχει το σήμα, η οποία ισχύει μόνο στο εσωτερικό του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου [21].

82. Για τους λόγους αυτούς, αν δεν υπάρχει συναίνεση του δικαιούχου, προσβάλλεται το δικαίωμα που παρέχει το σήμα [22]. Στόχος του κανονισμού 1383/2003 είναι η καταπολέμηση της εμπορίας εμπορευμάτων παραποιήσεως/απομιμήσεως και πειρατικών εμπορευμάτων, η οποία προσβάλλει τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας. Συνεπώς, δεν μπορεί να γίνει κατανοητό γιατί ο δικαιούχος των πλεονεκτημάτων αυτών να μην μπορεί να χρησιμοποιήσει τις πληροφορίες που λαμβάνει από τις τελωνειακές αρχές προκειμένου να υπερασπιστεί τα προνόμιά του σε άλλα δικαιοδοτικά πλαίσια, εμποδίζοντας τις παράλληλες εισαγωγές.

83. Τελικά, φρονώ ότι και στο τέταρτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί αρνητική απάντηση, και συγκεκριμένα ότι ο κανονισμός 1383/2003 δεν απαγορεύει τη χρησιμοποίηση των πληροφοριών που αποκτώνται κατ' εφαρμογή του άρθρου 9, παράγραφοι 2 και 3, σε διαδικασία σκοπούσα την παρεμπόδιση παράλληλων εισαγωγών προερχόμενων από τρίτες χώρες, οι οποίες προσβάλλουν δικαίωμα παρεχόμενο από σήμα.

21 — Απόφαση της 16ης Ιουλίου 1998, C-355/96, Silhouette International Schmied (Συλλογή 1998, σ. I-4799, σκέψεις 18 και 22 έως 26), σε συνδυασμό με τις αποφάσεις της 1ης Ιουλίου 1999, C-173/98, Sebago και Maison Dubois (Συλλογή 1999, σ. I-4103, σκέψεις 17 έως 20), και της 20ής Νοεμβρίου 2001, C-414/99 έως C-416/99, Zino Davidoff και Levi Strauss (Συλλογή 2001, σ. I-8691, σκέψη 47).

22 — Αποφάσεις της 8ης Απριλίου 2003, C-244/00, Van Doren + Q (Συλλογή 2003, σ. I-3051, σκέψη 26), και της 30ής Νοεμβρίου 2004, C-16/03, Peak Holding (Συλλογή 2004, σ. I-11313, σκέψη 36).

VI — Πρόταση

84. Βάσει των προεκτεθέντων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει ως εξής στα προδικαστικά ερωτήματα που υπέβαλε το Rechtbank van koophandel:

«1) Η δήλωση που προβλέπει το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1383/2003 του Συμβουλίου, της 22ας Ιουλίου 2003, για την παρέμβαση των τελωνειακών αρχών έναντι εμπορευμάτων που είναι ύποπτα ότι προσβάλλουν ορισμένα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και για τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται έναντι των εμπορευμάτων που διαπιστώνεται ότι προσβάλλουν παρόμοια δικαιώματα, δεν αποτελεί τυπική προϋπόθεση για να συνεχίσουν να παράγουν αποτελέσματα οι αιτήσεις παρεμβάσεως των τελωνειακών αρχών που είχαν υποβληθεί πριν την 1η Ιουλίου 2004.

2) Ο κανονισμός 1383/2003 δεν απαγορεύει τη διαβίβαση από τους τελωνειακούς υπαλλήλους πληροφοριών τις οποίες έχουν αποκτήσει κατ' εφαρμογή των διατάξεών του, εκτός των διαύλων που προβλέπει το άρθρο 9, παράγραφοι 2 και 3, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού, στο πλαίσιο εξετάσεως μαρτύρων ή εγγράφων αποδείξεων τις οποίες διατάσσουν εθνικά δικαστήρια.

3) Ο κανονισμός 1383/2003 δεν απαγορεύει τη χρησιμοποίηση των πληροφοριών που αποκτώνται κατ' εφαρμογή του άρθρου 9, παράγραφοι 2 και 3, σε διαδικασία με στόχο την παρεμπόδιση παράλληλων εισαγωγών προερχόμενων από τρίτες χώρες, οι οποίες προσβάλλουν δικαίωμα παρεχόμενο από σήμα.»